

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Innen Eigen Bijdrage Oekraïners

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 28-01-2025
Notanummer	: 2024-923
Datum	: 28-01-2025
Programma	: 08 - Meedoen
Portefeuillehouder	: Wethouder De Geest,
Bijlage(n)	: Beleidsregel eigen bijdrage ontheemden Oekraïne gemeente Deventer 2024.docx, Bijlage Tabel 1.docx

Parafering

22-01-2025: Programmamanager Meedoen (Welzijn, Zorg en Sport)22-01-2025: Wethouder

Agendering

* 22-01-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 23-01-2025: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

28-01-2025

B & W d.d.: 28-01-2025

Besluit

1. De beleidsregels "Eigen bijdrage ontheemden Oekraïne" vast te stellen.
2. Mandaat verlenen aan de algemeen directeur met de mogelijkheid tot ondermandaat om de gemeentelijke taken die in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne staan uit te voeren, zoals het bieden van opvang, het verstrekken van leefgeld en het opleggen van de eigen bijdrage.

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Vanaf 1 juli 2024 is aan de RooO (Regeling opvang ontheemde Oekraïners) toegevoegd dat het college een eigen bijdrage moet opleggen aan ontheemden uit Oekraïne die in de gemeentelijke opvang locatie verblijven en die bovendien een inkomen hebben. De hoogte van de eigen bijdrage is vastgelegd in de RooO en bedraagt 105 euro per maand per volwassen ontheemde voor GWE (gas, water en elektra). Een gezin (zonder of met alleen minderjarige kinderen) betaalt maximaal twee keer 105 euro, dus 210 euro. (Deze bedragen zijn hoger indien er ook maaltijden worden aangeboden in de gemeentelijke opvang locatie, wat in de vijf Deventer opvang locaties niet het geval is). De eigen bijdrage moet worden opgelegd in de maand volgend op de maand met inkomen. Helaas geeft de RooO niet de mogelijkheid om in het uiterste geval de eigen bijdrage via een dwangbevel te kunnen invorderen. Bij wanbetalers kan de gemeente alleen een deurwaarder beslag laten leggen na toestemming daartoe van een rechter. Het Rijk heeft voorzien in een implementatieperiode voor het opleggen van de eigen bijdrage van 6 maanden, wat inhoudt dat uiterlijk vanaf februari 2025 voor het eerst een eigen bijdrage moet worden opgelegd aan de betreffende Oekraïners betreffende de maand ervóór.

Het Rijk heeft gemeenten ten aanzien van de uitvoering enige beleidsvrijheid gegeven en de gemeenten opgedragen om over die punten beleid te ontwikkelen. Daartoe is de onderhavige beleidsregel "Eigen bijdrage ontheemden Oekraïne gemeente Deventer 2024" opgesteld.

In deze beleidsregel wordt de gegeven beleidsvrijheid als volgt ingevuld:

1. de eigen bijdrage wordt niet bij ieder inkomen, maar pas bij een inkomen boven de inkomensgrens opgelegd. Die inkomensgrens ligt op 115% van de som van leefgeldnorm en eigen bijdrage, conform het advies van de VNG.
2. bij de ontheemden in de opvang wordt aangedrongen op het afgeven van een machtiging tot automatische incasso, in plaats van het maandelijks sturen van facturen aan de ontheemden. Opgemerkt zij dat de ontheemde niet kan worden verplicht om de machtiging af te geven. Ten behoeve van een eenvoudige uitvoering wordt in eerste instantie aan iedere ontheemde die geen leefgeld krijgt (vanwege inkomen) de eigen bijdrage opgelegd. Hierbij zal duidelijk worden gecommuniceerd dat een ontheemde die een inkomen heeft onder de hierboven genoemde inkomensgrens zich kan melden, waarna een individuele herbeoordeling volgt.
3. Ontheemden in de opvang die een beroep willen doen op de in de RooO genoemde "onevenredige benadeling" dienen dat binnen 6 weken te doen, schriftelijk en voorzien van bewijsstukken. Met "onevenredige benadeling" worden uitzonderingssituaties bedoeld waarbij de ontheemde vanwege bijzondere omstandigheden onevenredig zwaar wordt benadeeld door het opleggen van de eigen bijdrage. Verwacht wordt dat door het hanteren van de inkomensgrens genoemd onder 1. het weinig zal voorkomen dat er een beroep op deze bepaling zal worden gedaan.
4. Het innen van de eigen bijdrage zal worden uitgevoerd in DWOR verband, waarbij de gemeenten Raalte en Olst-Wijhe een mandaat hebben gegeven aan de gemeente Deventer. Om de administratieve uitvoering mogelijk te maken dient het college de uitvoering van de RooO te mandateren van het college naar de algemeen directeur met mogelijkheid tot ondermandaat.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het beoogde effect van de Inning Eigen Bijdrage is aan te sluiten bij de inkomenssituatie van andere bewoners van binnen onze gemeente door het innen van een Eigen Bijdrage voor gas, water, licht en (bij ons niet aan de orde) maaltijden. Het uitgangspunt van de Eigen Bijdrage is dat Oekraïners die een toereikend inkomen verdienen meebetalen aan de kosten van hun huisvesting. Dat is ook het uitgangspunt van veel andere wettelijke regelingen voor niet-vluchtelingen. Als iemand voldoende inkomen heeft, wordt de ondersteuning vanuit de overheid verminderd of stopgezet.

Het beoogde effect van deze beleidsregels is om vooraf duidelijk te maken hoe we als gemeente Deventer om gaan met onze beslissruimte. In de beleidsregels geven we aan hoe we als gemeente belangen tegen elkaar afwegen, feiten vaststellen en de wettelijke voorschriften uitleggen.

Kader

* Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) en Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne

Betrokken partijen en participatie

nvt

Toelichting op participatiebeleid

nvt

Argumenten voor en tegen

Argumenten voor:

1. Door de eigen bijdrage op te leggen vanaf een minimaal inkomen van 115% van de som van leefgeldnorm en eigen bijdrage, houdt de ontheemde in ieder geval 115% van de leefgeldnorm over, zodat het loont om aan het werk te gaan. Dit percentage sluit aan bij de algemene inkomstenvrijlating van 15% in het wetsvoorstel Participatiewet in Balans.
2. De inning van de eigen bijdrage is op de voorgestelde wijze relatief eenvoudig. Daardoor is het aannemelijker dat de uitvoeringskosten binnen het door het ministerie vastgestelde normbedrag blijven.
3. Door de mogelijkheid voor een beroep op onevenredige benadeling te beperken tot 6 weken, en daarbij te verplichten dat een beroep schriftelijk en met bewijsstukken wordt ingediend, wordt duidelijkheid verschaft wanneer er sprake is van een dergelijk beroep. Ook wordt de administratieve uitvoering vereenvoudigd doordat helder is dat de bewijslast bij de ontheemde ligt.
4. Door de uitvoering in DOWR verband te doen, sluit de uitvoering aan bij de administratieve uitvoering van de P-wet in DWOR verband.

Argumenten tegen:

1. Door de inkomensgrens wordt de uitvoering complexer. Dit wordt gecompenseerd doordat in eerste instantie alle ontheemden zonder leefgeld de eigen bijdrage opgelegd krijgen.
2. Ontheemden met een inkomen onder de inkomensgrens krijgen toch de eigen bijdrage opgelegd. Het betreft hier een zeer kleine groep. De ervaring leert dat vrijwel alle ontheemden in de opvang die aan het werk zijn, een verhoudingsgewijs hoog inkomen hebben. Bovendien zal zorgvuldig worden gecommuniceerd dat men zich kan melden als het inkomen onder de inkomensgrens ligt. Hierbij wordt ook verwezen naar de inlichtingenplicht die de ontheemde in dit verband heeft op grond van de RooO.
3. Het is mogelijk dat een ontheemde zich niet binnen zes weken realiseert dat er in zijn situatie sprake is van "onevenredig nadeel". Vanwege de inkomensgrens zullen situaties waarin sprake is van "onevenredig nadeel" zeer weinig voorkomen. Bovendien wordt duidelijk gecommuniceerd om zich bij vragen of financiële problemen te melden.

Financiële consequenties en dekking

Het Rijk weet dat de uitvoeringskosten voor gemeenten hoger liggen dan de inkomsten die verwacht worden. Gezien het beoogde effect om aan te sluiten bij de inkomenssituatie van andere bewoners en daarmee ook het draagvlak in de samenleving, wordt toch door het Rijk ingezet op het Innen van de Eigen Bijdrage.

De implementatie- en uitvoeringskosten van gemeenten worden vergoed door het Rijk door middel van een specifieke uitkering (een normbedrag met de

mogelijkheid om een verzoek in te dienen om eventuele hogere uitvoeringskosten ook vergoed te krijgen).

Daar staat tegenover dat de door de gemeente werkelijk ontvangen inkomsten in mindering zullen worden gebracht op de totale specifieke uitkering die de gemeente ontvangt voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. We schatten in, dat de inkomsten voor de gemeente Deventer voor 175 dossiers ongeveer (e) 18.375,- per maand zullen zijn.

Kortom: verwacht wordt dat het innen van de eigen bijdrage kostenneutraal kan worden uitgevoerd.

Openbaarmaking en communicatie

Er is en wordt zorgvuldig gecommuniceerd naar de ontheemden over de invoering van de eigen bijdrage.

Ook bij het opleggen van de eigen bijdrage zal zorgvuldig worden gecommuniceerd. Er wordt dan eerst een aankondigingsbrief naar de betreffende bewoners verzonden, waarna een termijn volgt waarbinnen de Oekraïense ontheemde kan aantonen dat de Eigen Bijdrage toch niet van toepassing is (inkomen te laag) of onevenredig benadelend werkt. Daarna volgt een beschikking, waarin wordt geattendeerd op de mogelijkheid tot bezwaar. Tenslotte volgt de incasso van de inning (bij een machtiging) of wordt een factuur opgestuurd (als er geen machtiging is afgegeven).

Aanpak en uitvoering

Het voorstel is om per 1 februari 2025 te starten met het de inning van de Eigen Bijdrage voor gas, water en elektra, wat inhoudt dat 1 februari 2025 de peildatum is vwb het inkomen in de maand januari 2025 en de eerste beschikkingen in de maand februari 2025 zullen worden verstuurd. Deze startdatum sluit aan bij de regeling die gemeenten per 1 juli 2024 verplicht om een Eigen Bijdrage te innen met een implementatieperiode van 6 maanden.

De uitvoering wordt belegd bij het team Inkomensondersteuning. Zij zullen tevens de eigen bijdrage gaan uitvoeren voor de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte, op basis van een overeenkomst met deze gemeenten.

Het proces om de inning in februari 2025 te starten ligt op schema.

Beleidsregel eigen bijdrage ontheemden Oekraïne gemeente Deventer 2024

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Deventer,

Gelet op:

- de artikelen 4:81, eerste lid, 4:83 en 1:3, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 3, lid 2 van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne;
- de artikelen 2, 6, 7 lid 2 en 4, 8 en 13, lid 2 van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne;

Overwegende dat:

- het college zorg draagt voor opvang van ontheemden Oekraïne volgens de Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne, de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne en de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne;
- deze regelingen ruimte laat voor lokale invulling van een beleid voor het opleggen en innen van de eigen bijdrage van ontheemden uit Oekraïne;
- het gewenst is om beleidsregels vast te stellen over de uitleg van de wettelijke voorschriften over het opleggen en innen van de eigen bijdrage;

BESLUIT

vast te stellen de:

Beleidsregel eigen bijdrage ontheemden Oekraïne gemeente Deventer 2024

Artikel 1 Begripsbepalingen

- 1 In deze beleidsregel wordt verstaan onder:
 - a *Regeling of RooO*: de Regeling opvang ontheemden Oekraïne;
 - b *GOO*: Gemeentelijke Opvang Oekraïners, een gemeentelijke opvangvoorziening als bedoeld in artikel 1 sub h van de Regeling
 - c *Leefgeld*: de door de ontheemde te ontvangen financiële toelage, bedoeld in artikel 6, eerste lid, aanhef en onder b van de Regeling;
 - d *Eigen bijdrage*: in rekening te brengen bijdrage voor vergoeding in de kosten, zoals kosten van gas, water en elektra en eventueel catering, voor de opvang in een gemeentelijke opvangvoorziening als bedoeld in artikel 8 van de Regeling.
- 2 Alle begrippen die in deze beleidsregel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne, de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne dan wel de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Doelgroep

Deze beleidsregel geldt voor meerderjarige ontheemden als bedoeld in de Regeling die in een gemeentelijke opvangvoorziening in de gemeente Deventer verblijven.

Artikel 3 Eigen bijdrage

- 1 Er bestaat een wettelijke verplichting tot het betalen van een eigen bijdrage voor de opvang in een GOO.
- 2 Het college legt een maandelijkse verplichte eigen bijdrage op met ingang van 1 januari 2025.
- 3 De verplichting tot het betalen van een eigen bijdrage geldt voor de volgende ontheemden:
 - a Ontheemden met inkomsten uit arbeid, waaronder begrepen inkomsten uit loondienst, eigen onderneming, of als zelfstandige zonder personeel (zzp), in binnen- of buitenland. Meerderjarige kinderen worden gezien als aparte meerderjarige ontheemde die valt onder artikel 3 lid 1;
 - b Ontheemden die een loondervingsuitkering of toeslag op grond van de Toeslagenwet ontvangen.
 - c Ontheemden die een huishouden hebben met een ontheemde die bijdrageplichtig is. Voor het vaststellen van het huishouden wordt de definitie 'echtgenoten of aan gehuwden gelijkgestelde partners' gebruikt. Ongehuwde partners die als gezin functioneren worden gerekend tot 'aan gehuwden gelijkgestelde partners' Hiervoor gelden de volgende criteria:
 - i De betrokken personen zijn als stel geregistreerd in het bewonersregistratiesysteem;
 - ii Zij bewonen samen een kamer/zelfstandige woonruimte;

Indien aan deze criteria wordt voldaan, worden zij gezamenlijk als een gezinseenheid aangemerkt voor de vaststelling van de eigen bijdrage.

- 4 Voor het inkomen zoals bedoeld onder a en b van het vorige lid geldt een inkomensgrens voor de eigen bijdrage. Na het innen van de eigen bijdrage houdt een ontheemde tenminste een inkomen over dat gelijk is aan 115% van de van toepassing zijnde leefgeldnorm. Als het inkomen door het heffen van de eigen bijdrage onder de 115% van de van toepassing zijnde leefgeldnorm uitkomt is er geen eigen bijdrage verschuldigd.

Artikel 4 Hoogte eigen bijdrage

- 1 De hoogte van de eigen bijdrage wordt vastgesteld op basis van de gezinssituatie, zoals gespecificeerd in de in bijlage 1 opgenomen tabel. De bedragen zijn van toepassing sinds 1 januari 2025.
- 2 De in het eerste lid genoemde bedragen worden van rechtswege geïndexeerd op moment van wijziging van de bedragen in de Regeling.

Artikel 5 Innen van de eigen bijdrage

1. De eigen bijdrage wordt maandelijks met ingang van 1 januari 2025 over de voorafgaande kalendermaand opgelegd.
2. De eigen bijdrage wordt maandelijks geïnd door middel van een periodieke overboeking die de ontheemde zelf heeft afgegeven aan zijn bank.
3. Na het verstrijken van de vervaldag van een openstaande vordering wordt de invorderingsprocedure automatisch gestart. Bij niet tijdig betalen van de eigen bijdrage wordt tweemaal een herinnering verzonden.
4. Na het verstrijken van de termijn van de 2^e herinnering wordt de vordering overgedragen aan de gerechtsdeurwaarder en wordt de civiele procedure gestart.

Artikel 6 Onevenredig nadeel

- 1 Uitgangspunt is dat de doelgroep de eigen bijdrage betaalt. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat ontheemden of een gezinslid daardoor onevenredig zwaar zou worden getroffen. In die gevallen kan het college gemotiveerd besluiten af te wijken van het in rekening brengen van de eigen bijdrage.
- 2 Indien na aftrek van de eigen bijdrage blijkt dat de ontheemde een besteedbaar inkomen heeft dat lager is dan het leefgeld dat zou zijn verstrekt als er geen sprake was van inkomsten, is in ieder geval sprake van onevenredig nadeel als bedoeld in het eerste lid.
- 3 Indien de ontheemde na vaststelling van de eigen bijdrage stelt dat hij of zij onevenredig nadeel ondervindt als gevolg van andere aantoonbare financiële verplichtingen kan op verzoek van de betrokkene, schriftelijk bewijsstukken worden ingediend waaruit het onevenredig nadeel blijkt, waarna een aanvullende beoordeling plaatsvindt. Hierbij wordt bekeken of, en in hoeverre, deze financiële verplichtingen in redelijkheid aanleiding geven tot aanpassing van de eigen bijdrage.
- 4 De ontheemde kan een beroep doen op dit artikel uiterlijk zes weken na de kalendermaand waarin sprake was van onevenredig nadeel.

Artikel 7 Inlichtingenplicht

- 1 De ontheemden die onder de doelgroep van artikel 2 vallen zijn verplicht inlichtingen te verstrekken over de gezinssamenstelling, huisvestingssamenstelling, werk, inkomensveranderingen en inkomen elders.
- 2 De ontheemde is verplicht om het college direct in te lichten als zich wijzigingen voordoen in zijn persoonlijke situatie die invloed kunnen hebben op de hoogte van het inkomen of de verschuldigde eigen bijdrage.

Artikel 8 Inwerkingtreding en citeertitel

- 1 Deze beleidsregel treedt in werking op de dag na bekendmaking en werken terug tot en met 1 januari 2025.
- 2 Deze beleidsregel wordt aangehaald als 'Beleidsregel eigen bijdrage ontheemden Oekraïne gemeente Deventer 2024'.

Aldus vastgesteld in de vergadering van burgemeester en wethouders op d.d. 28 januari 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris,

J.P. Wassens

R.C. König

Bijlage Tabel 1

Gezinssituatie	(Gezamenlijk) maandinkomen gelijk of hoger dan	Eigen bijdrage
1 persoon van 18 jaar of ouder	€ 467,07	€ 105,00
gehuwden*	€ 934,13	€ 210,00
1 persoon van 18 jaar of ouder met 1 minderjarige**	€ 780,68	€ 105,00
1 persoon van 18 jaar of ouder met 2 minderjarigen	€ 978,23	€ 105,00
1 persoon van 18 jaar of ouder met 3 minderjarigen	€ 1.154,49	€ 105,00
1 persoon van 18 jaar of ouder met 4 minderjarigen	€ 1.407,80	€ 105,00
gehuwden met 1 minderjarige	€ 1.124,35	€ 210,00
gehuwden met 2 minderjarigen	€ 1.295,74	€ 210,00
gehuwden met 3 minderjarigen	€ 1.549,05	€ 210,00
gehuwden met 4 minderjarigen	€ 1.802,36	€ 210,00

* gehuwden: 2 personen van 18 jaar of ouder die gehuwd, of geregistreerd partners of aan gehuwden gelijkgestelde partners zijn

** minderjarige: iedereen tot en met 17 jaar